

Никола М. Петаковић
 Библиотекарско друштво Србије
 nikolapetakovic@gmail.com

УДК 02:061.2(497.11)"2021"(049.3)
 394.268:023-051(497.11)"2021"(049.3)

ПОСЛЕ 2020: НОВЕ ПРИЛИКЕ И ПЕРСПЕКТИВЕ

Дан библиотекара Србије и 18. конференција Библиотекарској друштва Србије 2021.

Годишњи стручни скуп у организацији Библиотекарског друштва Србије, осамнаеста конференција под називом *После 2020: нове прилике и перспективе*, одржана је од 14. до 16. децембра 2021. године. Желећи да активним учесницима и заинтересованим прегаоцима у библиотечно-информационој делатности понуди једно ново искуство, а с обзиром на делимично редукован рад установа културе, као и других простора за јавно општење услед ограниченог окупљања већег броја људи у физичком окружењу, организатор Конференције је и поред тога успео да своје активности спроведе у комбинованом режиму функционисања – уживо, у Крагујевцу и онлајн, путем платформе Зум.

Серијом онлајн састанака Организационог и Програмског одбора Конференције утврђена је свеобухватна концепција стручног скупа, који је настојао да запосленима у сектору културе, културног наслеђа савременог стваралаштва и креативних индустрија пружи подршку у ширењу спектра производа и услуга, који могу да одговоре на изазове и кризе у новом контексту рада, ослањајући се на партнерства, онлајн кориснике и публику, виртуелне услуге и сервисе, нове комуникационе просторе, одрживи развој и стратешко планирање у библиотекарству. Финансијску, логистичку и инфраструктурну подршку у организацији Конференције обезбедили су Министарство културе и информисања РС, Народна библиотека „Вук Караџић” у Крагујевцу, Универзитетска библиотека Крагујевац, као и пријатељи Друштва, компаније Тревис, ДАС, Бродоградилште Кладово, те Институт информацијских знаности из Марибора и школа страних језика Blackbird. Целокупан свечани и радни део конференцијског програма одвијао се у хотелу Крагујевац у Крагујевцу, уз обезбеђен пренос уживо путем апликације Зум и Јутјуб канала Секције за дигиталну

трансформацију БДС. Везе за пријављивање, чет-администрацију и онлајн контролу звука и слике хостовани су из канцеларије БДС-а у Београду, док су се за кадрирање амбијента из сале хотела Крагујевац користили лаптоп рачунари и мобилни телефони. Двосмерно симултано превођење на српском и енглеском језику било је обезбеђено искључиво у онлајн окружењу. Забележене посете регистрованих учесника на Зум платформи за сва три конференцијска дана варирале су од 20, до максималних 95 колико је пратило церемонију отварања Конференције и обележавања Дана библиотекара Србије са доделом годишњих награда Друштва. Како је на Јутјуб каналу емитовани материјал могуће пратити и одложено, тиме је омогућена дугорочна аудио-визуелна презентација, која се виšekратно може прегледати и као својеврсни документациони извор служити у сазнајне и истраживачке сврхе. Појединачни снимљени сегменти Конференције до средине априла 2022. године просечно су прегледани у распону од 150 до 200 пута по једном видео-запису. Број регистрованих учесника Конференције био је уобичајен за посете стручним скуповима сличног карактера – до 250, с тим што је половина пријављених програм пратила у онлајн окружењу.

Сва три конференцијска дана радног дела Конференције протекла су у знаку представљања кратких стручних радова у трајању до 10 минута, али и веома успешном формату погодном за мултимедијално комбиновано извођење – панел-сесији и предавању по позиву. Програмски одбор, сачињен од чланица Управног одбора Друштва, који је углавном радио у онлајн окружењу, на основу селекције и евалуације приспелих сажетака одабрао је и пружио могућност за 18 стручних излагања. Целокупан и временски добро распоређен програм био је садржан у четири радне, две панел-сесије и онлајн предавању по позиву.

Сам почетак конференцијског програма био је резервисан за обележавање Дана библиотекара у Републици Србији, 14. децембра. Том приликом се окупила шира библиотечка заједница, укључујући заинтересоване појединце из Србије, као и председницу Друштва библиотекара Републике Српске, док је знатан број колегиница и колега из земаља у окружењу скуп пратило путем рачунара и мобилних телефона. Након уводног обраћања организатора и суорганизатора скупа, прочитана су и проглашена имена добитника годишњих награда БДС-а, а уједно је представљена издавачка продукција Друштва у 2021. години – садржај и рубрике другог броја часописа *Библиошкар* и зборника радова са 17. конференције под називом *Мобилно библиошкарство*. Награда „Запис”, која се додељује за трајан допринос развоју библиотечко-информационе делатности, додељена је Ивани Николић, начелници Одељења за селективну набавку Народне библиотеке

Србије, на предлог својих колега из Подружнице златиборског, рашког и моравичког округа БДС-а. Награду „Стојан Новаковић” за оригинално ауторско дело на српском језику из области библиотечно-информационе делатности добиле су Сања Степановић Тодоровић и Марина Нинић, запослене у Српској академији наука и уметности, за публикацију *Библиотека Српске академије наука и уметности: 1841–2021*. (предлагач је академик Миро Вуксановић, управник библиотеке САНУ), док је Награда „Најбољи библиотекар” за значајне резултате на унапређењу библиотечно-информационе делатности у 2021. години отишла у руке Мирјани Нешић са Академије техничких струковних студија у Београду на предлог запослених у библиотекама поменуте високошколске установе. По завршетку пригодног обраћања чланова жирија и лауреата награда, а као увод и најаву радног дела Конференције, секретар Библиотекарског друштва Србије Никола Петаковић представио је радне сесије и ауторе појединачних излагања.

Након званичног отварања Конференције уследила је прва сесија, коју је удаљеним приступом водио члан организационог одбора Јовица Кртинић, а која је изнедрила четири кратке презентације. Бојана Грујић из Градске библиотеке у Новом Саду говорила је о Новом Саду као бидиверзитетском граду. Младен Мајсторовић из Народне библиотеке у Пожеги дао је теоријски и практични приказ зелене Библиотеке семена, док су Гордана Вучковић и Марија Ракић Шаранац из крагујевачке народне библиотеке употпуниле причу о сарадњи Завичајног одељења са истраживачима и колекционарима у контексту завичајне збирке. Виолета Ђорђевић из Библиотеке града Београда представила се радом „Кроз сарадњу до нових прилика”.

Искуствена дискусија међу учесницима панел-сесије под модераторством Милице Матијевић из Библиотеке „Димитрије Туцовић” у Лазаревцу и Оливере Настић из Библиотеке града Београда са успешним координаторима пројектних идеја, Жаклином Николић (Библиотека „Центар за културу” Кладово), Андријом Сагићем (Библиотека „Милутин Бојић”), Алком Стропник (Загребачко књижничарско друштво), Драганом Латинчићем (Музеј града Београда), те Драганом Киурским (Народни музеј Кикинда), настојала је да одговори на изазове и питања која се тичу реализације пет пројеката вредних пажње, како у локалним заједницама, тако и на ширем територијалном плану.

Друга по реду радна сесија, коју је модерирала др Татјана Брзуловић Станисављевић, окупила је следеће излагаче. О новостима у COBISS3 апликацији говорили су Душан Стошич и Миро Коларич из ИЗУМ-а, Мирко Дрманац из Градске библиотеке у Чачку представио је теоријски и

практични аспект напредне аудио-продукције под насловом „Војсовер у библиотекама”. Марина Ђачић из рефералног центра Библиотеке Матице српске у Новом Саду дала је свеобухватну анализу улоге Агрисцентра у својој установи. Сања Арбутина и Драган Јовановић из Градске библиотеке у Новом Саду подстицали су унапређење међуинституционалне сарадње и услуга библиотеке, а Јована Рилак из Библиотеке „Гоце Делчев” у Штипу (Република Северна Македонија) представила је услугу путујуће библиотеке кроз сервис Инфобус.

На почетку другог конференцијског дана, а у предвиђеном времену за излагаче треће сесије, чији су потписници у својству модератора Виолета Јовичинац Петровић из Крагујевца и Маријан Маринковић из Београда, своја излагања имали су Тања Вуковић и Марија Радуловић (Градска библиотека Чачак), са темом „Метаморфоза програмских активности у библиотекама”, Ана Ђорђевић са Хемијског факултета Универзитета у Београду са презентацијом „Потребе корисника Cherry дигиталног репозиторијума Библиотеке Хемијског факултета”, Ана Стевановић из Народне библиотеке Србије са радом „Српски УДК Онлајн: могућности, употреба и перспективе”, Божица Драгаш и Снежана Ерцеговац из Књижнице града Загреба са поруком „Видимо се на нету” и Снежана Николић (Библиотека Матице српске) са искуствено подељеном причом о раду са виртуелним корисницима у својој установи.

Друга деведесетоминутна панел-сесија била је посвећена приликама, проблемима и решењима везаним за е-књиге, издаваче и библиотеке. О могућностима за поједностављену и организовану продукцију, начину функционисања и пласмана књига у једној библиотеци, као и на отвореном тржишту, говорили су Јања Марас из Књижница града Загреба, специјални гост Конференције Марко Херцог из компаније Beletrina у Словенији, Микел Кристоферсен, представник библиотеке Копенхагена, и Сандер ван Кемпен из Националне библиотеке Холандије. Иначе, повезивање са библиотекама кроз широк асортиман услуга којима се поменуте институције баве резултира све већом популарношћу електронског формата публикација код крајњих корисника библиотека у онлајн окружењу. Модератор панела био је др Богдан Трифуновић, председник Библиотекарског друштва Србије и директор чачанске Градске библиотеке.

Последња у низу, четврта сесија, осликана је презентацијама Биљане Албахари из Народне библиотеке Србије излагањем под називом „Репозиторијум Јеврејска дигитална библиотека”, Иване Хренко, Марије Симовић и Александра Димитријевића из Народне библиотеке у Краљеву са темом „Примена мобилних и веб-апликација у пројектима краљевачке библиоте-

ке”, Кристине Ковачевић (Институт за педагошка истраживања у Београду) и Ирине Њежић (Факултет ветеринарске медицине Универзитета у Београду) са истраживачким радом „Библиотекари у академским установама – веза између стицања вештина библиотекара и повећања комплексности захтева корисника”, Станке Јовичић из Библиотеке града Београда са причом о пројекту ESSENTIAL, Виолете Д. Милошевић из ваљевске библиотеке са излагањем „Управљање ризицима у јавним библиотекама током ванредних и других кризних ситуација”, те Анђеле Огњановић и Николе Станковића (Народна библиотека „Вук Караџић” Крагујевац) са оптимистичном темом везаном за електронске књиге у контексту „Погледа у будућност“. Сесији је председавала Ана Јанковић из Народне библиотеке Бор.

За библиотекарe и културне раднике веома допадљиву презентацију, чија је тема „Развој публице – дигитални алати и комуникацијске праксе у баштинским установама”, реализовала је Влатка Лемић, предавач по позиву, онлајн гост Конференције, запослена у институцији ИКАРУС Хрватска.

Ослањајући се на савремена искуства и међународне стандарде библиотека и библиотечких удружења у свету, а ради обезбеђивања што комфорнијег приступа програмским садржајима Конференције, информацијама везаним за регистрацију, приказима сажетака и подељеним презентацијама учесника скупа, Библиотекарско друштво Србије израдило је и омогућило доступност поменутих сегмената Конференције у неколико корисничких окружења – кроз наменски направљен веб-сајт на адреси <https://www.bds.rs/konf2021>, али и својој званичној Фејсбук страници.

На изузетно садржајном, временски динамичном тродневном скупу, који се може сматрати првим домаћим стручним скупом већих размера у библиотечно-информационој делатности, организованим у комбинованом режиму реализације (уживо и кроз онлајн пренос), пружио се значајан простор за размишљање о повезивању установа културе и већој удруженој сарадњи библиотека на заједничким пројектима. Несумњиво, живот и околности у периоду од марта 2020. године, учинили су да окупљања уживо буду сведена на минимум, али се испоставило да је жеља за дружењем, разменом стручних идеја и планова код свих присутних учесника Конференције у Крагујевцу побудила један нови облик колективне среће, свежих подстрека за пријатну размену искустава и коначно – задовољства услед чињенице да се у живом контакту може постићи много тога на рачун остваривања заједничких циљева на културном небу.

Одлуком Управног одбора БДС-а са прве редовне седнице одржане у јануару 2022. године, за уредника зборника радова са Конференције именована је Ана Јанковић, запослена у Народној библиотеци Бор.